

HIGIENSKA PRIPOROČILA ZA ŠPORTNA BAZENSKA KOPALIŠČA IN KOPALNO VODO V BAZENIH V ČASU SPROŠČANJA UKREPOV (COVID-19)

30. 9. 2020

MIKROBIOLOŠKO ONESNAŽEVANJE KOPALNE VODE

Voda v bazenu se lahko onesnaži prek kopalcev in obvodnih površin:

- spiranje površine kože (umazanija, sredstva za nego in zaščitno kože);
- izločki iz telesnih odprtih (solze iz oči, ušesno maslo iz sluhovoda, slina iz ust, izpihovanje iz nosu in izkašljevanje tudi ob nehotenem vdoru kopalne vode v nos in pljuča, znoj, urin, blato);
- rane in vnetja (kri, izločki);
- spiranja površin z okolice bazena in bazenske ploščadi; pri bazenih na prostem je lahko dodatno onesnaženje vode zaradi vnosa prahu, listja, trave, peska, ptičjih iztrebkov ...

Najpomembnejša pot prenosa novega koronavirusa sa je preko izločkov iz dihal in preko onesnaženih rok.

Varna medosebna razdalja zaradi virusa, ki se izloča s kihanjem, kašljanjem, glasnim govorjenjem, petjem, je **vsaj 1,5 metra ali več**. **V primeru, da je ta razdalja manjša, je tveganje za okužbo večje**. V primeru, da je večja, je tveganje za okužbo manjše.

Roke vedno smatramo kot onesnažene,
izjema je le neposredno po njihovem umivanju ali razkuževanju.

Z onesnaženimi rokami **prenašamo povzročitelja okužbe nase in na druge osebe** ter na **predmete**, ki se jih dotikamo (npr. kljuke, ročaji, držaji, delovni in rekreacijski pripomočki, denar...).

Do sedaj **še ni opisanega primera fekalno-oralnega prenosa** novega koronavirusa.

Z upoštevanjem vseh navedenih ukrepov bomo zmanjšali možnost za okužbo in s tem ščitili sebe in druge. Za pravilno izvajanje samozaščitnih ukrepov mora odgovornost prevzeti vsak posameznik. Popolne varnosti ni.

Ni potrjenih primerov, da se virus, ki povzroča COVID -19, širi na ljudi preko kopalne vode. Ustrezno upravljanje in vzdrževanje te h objektov, vključno z dezinfekcijo (npr. s klorom), bi moralo inaktivirati virus v bazenski kopalni vodi.

ZDRAVJE OBISKOVALCEV IN OSEBJA

Na bazenska kopališča naj vstopajo le zdrave osebe, tudi brez blagih znakov okužbe (kašelj, nahod, izcedek iz nosu in oči, povišana telesna temperatura, bolečine v žrelu, grlu ...).

SPLOŠNI UKREPI

Upoštevati je treba vse splošne ukrepe za zaščito pred okužbo z novim koronavirusom:

<https://www.nijz.si/sl/preprecevanje-okuzbe-z-virusom-sars-cov-2019>.

Gradiva so dostopna na povezavah:

- Higiena kašlja:
https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodila_higiena-kaslja_0.pdf
- Umivanje rok:
https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodila_higienarok_zdravstveni-delavci.pdf. Priporočamo uporabo infografike na vseh mestih na kopališču, kjer si je možno umiti roke za obiskovalce in zaposlene.
- Kaj lahko storim, da preprečim širjenje novega koronavirusa:
https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/plakat_navodila_preprecitevsiinja.pdf

Upravljavec bazenskega kopališča naj zagotovi, da so priporočila dostopna na vidnem mestu ob vhodu na bazensko kopališče (npr. na informacijskem mestu skupaj s kopališkim redom idr.) in po potrebi na drugih mestih v kopališču.

OHRANIMO RAZDALJO IN OMEJIMO ŠTEVILO OBISKOVALCEV

Ključni preventivni ukrep na bazenskih kopališčih je ohranjanje medosebne razdalje tako na kopnem kot v vodi na kopalni površini. Obiskovalci in osebje naj ohranjajo medosebno razdaljo najmanj 1,5 m na obvodnih površinah in najmanj 2 pri plavanju v bazenu. Izjema so člani istega gospodinjstva.

Predvideno število kopalcev in dovoljeno število obiskovalcev mora upravljavec prilagoditi za doseganje varnostne razdalje med obiskovalci in kopalci v bazenu, za preprečitev širjenja virusa, ki povzroča COVID-19.

UPORABA ZAŠČITNIH OBRAZNIH MASK

Uporaba zaščitnih obraznih mask ali druge oblike zaščite (šal, ruta ali podobne oblike zaščite), ki prekrijejo nos in usta, je pri gibanju in zadrževanju na zaprtem javnem kraju ob upoštevanju varne medosebne razdalje v času epidemije obvezna.

Uporaba zaščitnih obraznih mask na bazenskih kopališčih je tako potrebna:

- pri uporabi sanitarnih prostorov;
- pri uporabi garderobnih prostorov oz. kabin za preoblačenje;
- pri uporabi prostorov za reševalce in prvo pomoč;
- osebje kopališča v primerih, ko se morajo zaradi narave dela približati obiskovalcem na manj kot 2 m. Ukrep ne velja v primeru reševanja iz vode.

Uporabniki mask naj upoštevajo navodila za pravilno namestitvev in odstranitev zaščitne maske:

<https://www.nijz.si/sl/splosna-uporaba-zascitnih-mask>

Zaščitne obrazne maske za osebje zagotovi upravljavec bazenskega kopališča. Obiskovalci si sami zagotovijo zaščitne obrazne maske za svoje potrebe.

RAZKUŽEVANJE ROK

Razkuževanje rok naj se kot preventivni ukrep na bazenskih kopališčih izvaja:

- ob vstopu na bazensko kopališče;
- ob vstopu in izstopu v sanitarne prostore;
- ob vstopu in izstopu v garderobne prostore oz. kabine za preoblačenje;
- pred uporabo tušev.

Razkužila in namestitvev podajalnikov za razkužilo zagotovi upravljavec bazenskega kopališča. Podajalniki z razkužili naj bodo na vidnih mestih.

ČIŠČENJE IN RAZKUŽEVANJE POVRŠIN IN OPREME

Načrte čiščenja prilagodite trenutno povečanim zahtevam npr. s skrajšanjem intervalov med čiščenji in razkuževanji.

Upravljavec mora izvajati dosledno čiščenje bazenske ploščadi z dnevno dezinfekcijo površin, po potrebi pa tudi večkrat, če so onesnaženja npr. s krvjo, izbljuvki, blatom. Vsako uro je treba

razkužiti pipe na tuših, oprijemala, kljuke in ostale površine, ki se jih obiskovalci pogosto dotikajo z rokami.

Dodatna oprema na kopališču (igrala, plavalna pomagala, ležalniki...) naj se začasno umakne iz uporabe.

SANITARNI PROSTORI

Sanitarni prostori predstavljajo zelo pomembno točko glede možnega prenosa povzročitelja okužbe, zato je treba njihovi uporabi ter čiščenju in razkuževanju nameniti posebno pozornost.

- Obiskovalci naj sanitarne prostore uporabljajo posamično. Obiskovalcem morajo biti na razpolago tekoča voda, milo in papirnate brisače za enkratno uporabo. Obiskovalci naj se čim manj dotikajo različnih predmetov in površin, le toliko, kot je nujno.
- Uporaba sušilnikov za roke in lase v zaprtih prostorih, bi v primeru prisotnih oseb, ki bi lahko imeli virus, čeprav nimajo simptomov, lahko pospešila prenos in raznos virusa, ker potiska zrak od ene osebe k drugi ter po prostoru. Uporabo sušilnikov za roke odsvetujemo, saj je možna zamenjava z uporabo papirnatih brisač. Pri uporabi sušilnikov za lase pa za zmanjševanje tveganja prenosa virusa priporočamo uporabo v večjih, dobro prezračenih prostorih z omejevanjem števila oseb, ki si istočasno sušijo lase. Razdalja med tistimi, ki si sušijo lase naj bo najmanj 4 m, ob obvezni uporabi obraznih mask. Možna je tudi uporaba osebnih (ali družinskih) prostorov/kabin, v katerih bi bil nameščen sušilnik za lase. Kabine je v tem primeru potrebno med menjavo uporabnikov dobro prezračiti oziroma odzračiti (z uporabo podtlaka). Če teh pogojev ni možno izpolniti, naj bodo sušilniki za lase izključeni (izven uporabe).
- Upravljevec bazenskega kopališča naj zagotovi redno in učinkovito zračenje sanitarnih prostorov. V primeru mehanskega prezračevanja naj se zrak izmenja le s svežim zunanjim zrakom, brez recirkulacije zraka
- Upravljevec bazenskega kopališča naj zagotovi čiščenje in razkuževanje sanitarnih prostorov vsaj vsako uro.

GOSTINSKA DEJAVNOST

Pri posluževanju gostinskih dejavnosti na bazenskih kopališčih naj se upošteva *Higienska priporočila za izvajanje gostinske dejavnosti na terasah in letnih vrtovih med epidemijo COVID-19*:

https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/gostinstvo_terase_in_letni_vrtovi.pdf

TUŠI

Obiskovalci naj tuše uporabljajo posamično z upoštevanjem medosebne razdalje najmanj 1,5 m ali več. Pred uporabo tuša naj si obvezno razkužijo roke.

PRIPRAVA KOPALNE VODE

Pri pripravi kopalne vode v konvencionalnih bazenih mora upravljavec opraviti najmanj razkuževanje z rezidualnim učinkom in korekcijo pH-vrednosti. Izvajati je treba:

- Predpisane neprekinjene in samodejne meritve in samodejna korekcija vrednosti vseh predpisanih parametrov z dozirnimi napravami, ki se preverjajo z ročnimi meritvami, dvakrat dnevno.
- Možne so ročne meritve, glede na 35. člen Pravilnika o minimalnih higienskih zahtevah, ki jih morajo izpolnjevati kopališča in kopalna voda v bazenih, vendar naj v tem primeru ročne meritve izvedejo najmanj vsaki 2 uri.
- pH vrednost in koncentracija razkužila mora biti v skladu s predpisi, vendar mora biti najnižja koncentracija prostega klora v kopalni vodi najmanj 0,5 mg/l.
- Najmanj mesečno vzorčenje in preskušanje kopalne vode v bazenih, ki obratujejo celo leto ter najmanj dvakrat mesečno v bazenih, ki obratujejo sezonsko, ki jih izvaja za to akreditiran laboratorij.

PREZRAČEVANJE ZAPRTIH PROSTOROV

Potrebno je stalno prezračevanje zaprtih prostorov z nadomeščanjem zraka in gibanjem zraka:

- v dvoranskem kopališču kot celoti,
- na posamezni bazenski ploščadi,
- v posameznih ločenih zaprtih prostorih: sanitarijah, garderobah, kabinah za preoblačenje, tuših in drugih prostorih oziroma v vseh prostorih, ki so na voljo.

V primeru mehanskega prezračevanja naj se zrak izmenja le s svežim zunanjim zrakom, brez recirkulacije zraka.

KOPALIŠKI IN HIGIENSKI RED NA KOPALIŠČIH

- Kopalci naj upoštevajo predpisana obvestila upravljavca kopališča, ki so objavljena na informacijskem mestu ob vstopu na kopališče in na drugih mestih na kopališču:
- kopališki red, o higieni na kopališčih,

- navodila za zagotovitev varnosti in reda,
 - navodila za varovanje zdravja,
 - kopališke znake,
 - informacije o kakovosti kopalne vode,
 - opozorila reševalcev iz vode in redarjev.
- Pred vstopom v bazen in po izstopu iz bazena naj se kopalci obvezno oprhajo.
 - Poti za vhod v bazen in izhod iz bazena naj bodo ločene.
 - Poti ter smeri gibanja na kopališču naj bodo po možnosti vzpostavljene kot enosmerne.
 - V primeru uporabe garderobnih omaric naj bodo oblačila kopalcev shranjena v osebni torbi kopalca. Omarice je potrebno pred zamenjavo uporabnika razkužiti.

Viri:

1. Sproščanje ukrepov (COVID-19): <https://www.nijz.si/sl/sproscanje-ukrepov-covid-19>.
2. Kaj lahko storim, da preprečim širjenje novega koronavirusa SARS-CoV-2019; https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/plakat_navodila_preprecitevsi-rjenja.pdf
3. CDC; Water and COVID-19 FAQs | CDC Coronavirus Disease 2019 (COVID-19); <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/php/water.html>
4. Novel coronavirus (COVID-19) latest information - PWTAG - The Pool Water Treatment Advisory Group; <https://atcp.csp.org.uk/news/2020-03-13-novelcoronavirus-covid-19-latest-information-pwtag-pool-water-treatment-advisory>.
5. Priporočila za ukrepanje upravljavca v primeru onesnaženja kopalne vode v bazenih; <https://www.nijz.si/sl/kopalne-vode-v-bazenih-konvencionalni-in-bioloski-bazeni>.
6. Higienški red na kopališčih; <https://www.nijz.si/sl/higienski-red-na-kopaliscih>.
7. Najpogostejša tveganja, ki jih predstavlja kopalna voda; <https://www.nijz.si/sl/najpogostejsa-tveganja-ki-jih-predstavlja-kopalna-voda>
8. Pravilnik o minimalnih higienskih zahtevah, ki jih morajo izpolnjevati kopališča in kopalna voda v bazenih (Uradni list RS, št. 59/15, 86/15 – popr. in 52/18).
9. Pravilnik o ukrepih za varstvo pred utopitvami na kopališčih (Uradni list RS, št. 84/07, 22/13, 33/18 in 47/19)
10. Navodilo za prezračevanje prostorov izven zdravstvenih ustanov v času širjenja okužbe COVID-19: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracevanje-prostorov-izvenzdravstvenih-ustanov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>
11. Bundesministerium für Soziales, Gesundheit, Pflege und Konsumentenschutz. Wien. Empfehlungen zur Wiederöffnung von Einrichtungen nach dem Bäderhygienegesetz (BHygG) und der Bäderhygieneverordnung 2012 (BHygV 2012). Unter dem Gesichtspunkt vorläufiger Maßnahmen zur Verhinderung der Verbreitung von COVID-19. Stand 19. Mai 2020.
12. Deutsche Gesellschaft für naturnahe Badegewässer e. V. (DGfNB e.V.). <https://www.dgfnb.de/aktuelles-termine/corona-virus-sars-cov-2-hilfestellung-beifragen.html>

13. Frei- und Hallenbäder. Corona: Anstecken im Badewasser ist unwahrscheinlich. 19. Mai 2020. <https://www.quarks.de/gesundheit/corona-anstecken-im-badewasser-istunwahrscheinlich/>
14. Riapertura palestre e piscine dal 25 maggio: le linee guida di governo e regioni. https://www.corriere.it/cronache/20_maggio_16/riapertura-palestre-piscine-18maggio-linee-guida-governo-regioni-0329faac-9749-11ea-ba09-20ae073bed63.shtml.